Dosarul nr. 3-141/24 (2-24113321-02-3-08102024)

H O T Ă R Â R E
În numele legii

6 iulie 2026 mun. Chișinău

Completul specializat în examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru

Instanţa compusă din:

Preşedintele ședinței, judecătorul	Sîrbu Victoria
Judecătorii	Bagrin Lucia și Cașcaval Andrei
Grefier	Papuc Daniela, Maria Stratulat

examinând în ședință de judecată publică acțiunea în contencios administrativ înaintată de către Hîrbu Lilia împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil,

A C O N S T A T A T:

Pretențiile reclamantului:

La 5 octombrie 2024 (conform plicului anexat) reclamanta Hîrbu Lilia s-a adresat cu o ațiunea în contencios administrativ împotriva Autorității Naționale de Integritate (în continuare ANI), prin care a solicitat:

- anularea actului de constatare nr. ***** din 6 septembrie 2024.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, prin prin actul de constatare nr. ***** din 6 septembrie 2024, întocmit de ANI, s-a constatat încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către Hîrbu Lilia, primar al *****, s-a sesizat autoritatea responsabilă în termen de 5 zile din momentul în care actul de constatare va rămâne definitiv, în vederea încetării mandatului de primar al *****, fiind decăzută ultima din dreptul de a mai exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, inclusiv și mandatul de primar, cu excepția altor funcții elective, pe o perioadă de 3 ani, la fel reclamanta a fost înscrisă în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publica sau de demnitate publică.

Reclamanta a indicat că, autoritatea publică în act a reținut că ea l-a desemnat pe Vladimir Pivovari în baza dispoziției nr. ***** din 9 ianuarie 2024, prin care i-a delegat atribuțiile de a semna acte ce țin de domeniul de activitate lui Veaceslav Hîrbu, conducător artistic al Căminului Cultural sat. Ciolacu Vechi, iar din momentul semnării contractului individual de muncă nr. ***** din 12 martie 2024, a apărut conflictul de interese real. Astfel ea nu a declarat conflictele de interese reale în legătură cu angajarea persoanei apropiate și a avut un interes nematerial în acest sens, deși a avut obligația să informeze ANI nu mai târziu de 3 zile și să nu încheie acte juridice prin intermediul lui Pivovari, precum și să întreprindă acțiuni în acest sens.

Reclamanta a precizat că ANI nu a reținut argumentul său, precum că ea s-a condus de soluțiile precedente primite de la ANI, dat fiind faptul că la caz conflictul de interese real exprimat în încheierea contractului individual de muncă prin intermediul unei terțe persoane în privința soțului subiectului controlului are un obiect și conținut distinct față de conflictele de interese reale ce vizează semnarea ansamblului de acte specificate anterior. La fel, ANI a făcut referire la răspunsul nr. ***** din 15 iulie 2024, însă explicațiile subiectului controlului nu au tangență cu obiectul speței în cauză și nu pot fi apreciate ca fiind concludente și pertinente, întrucât nu a declarat (informat) în termenul legal și nu a soluționat conflictul de interese real specificat, fiind admisă consumarea conflictului de interese, fapte contrare prevederilor impuse de art. 12 alin. (4) lit. a), b), alin. (5), art. 14 alin. (2)-(4) din Legea nr. 133/2016.

Reclamanta a considerat că, actul de constatare contestat este ilegal deoarece conține vicii evidente ce au dus la încălcarea legii și a drepturilor reclamantei la integritate profesională, la onoare, la muncă, la ocuparea funcției publice, precum și la proprietate. Ea a precizat că își desfășoară activitatea în funcția de Primar al *****din 21 noiembrie 2019. De atunci ea a declarat de mai multe ori ANI, conflictul de interes potențial și real în raport cu soțul său, care activa în calitate de director al Căminului Cultural s. Ciolacu Nou. r. Fălești începând cu 14 martie 2014.

Reclamanta a precizat că a declarat conflictul de interes respectiv, la 9 ianuarie 2020 a primit de la ANI răspunsul nr. ***** din 14 ianuarie 2020, întemeiat în baza art. 14, alin.8 din Legea nr. 133/2016, prin care s-a invocat obligația încetării raportului de muncă soțului său. Astfel, din 10 februarie 2020 soțul reclamantei Hîrbu Veaceslav a încetat activitatea respectivă și a fost angajat în temeiul contractului individual de muncă nr. ***** din 10 februarie 2020 de noul director al Căminului Cultural *****, în calitate de conducător artistic al instituției.

Reclamanta a afirmat că pe parcursul activității sale s-a ciocnit cu situații când trebuia să declare conflictul de interes real atunci când urma să decidă și să semneze acte privind tabelele de pontaj, concediul anual și achitarea salariului pentru soțul său. Prin răspunsurile tardive nr. ***** din 15 iulie 2024, la declararea conflictului de interese real nr. ***** din 10 iulie 2024, și nr. ***** din 14 august 2024, la declararea conflictului de interese real nr. ***** din 02 august 2024, ANI nu a regăsit indici al conflictelor de interese reale referitor la emiterea deciziilor invocate, inclusiv achitarea salariului, ceea ce denotă că natura conflictului de interese nu a influențat la îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului de primar.

Reclamanta a susținut că, concluzia precum că conflictul de interese real exprimat prin încheierea contractului individual de muncă nr. ***** din 12 martie 2024, în privința soțului subiectului controlului este eronat. Acest act a fost încheiat fără participarea reclamantei, ultima necunoscând despre raportul de muncă stabilit între Secretarul Consiliului local al *****, domnul Pivovari Vladimir și soțul acesteia în calitate de salariat.

Astfel, concluzia privind semnarea actului administrativ prin intermediul unei terțe persoane este eronată, dat fiind faptul că la emiterea dispoziției de delegare a atribuțiilor,

a urmărit scopul de a soluționa a conflictului de interese, despre care pârâtul a fost informat anterior.

Reclamanta a declarat că concluzia precum că, încheierea contractului nr. ***** din 12 martie 2024 reprezintă un conflict de interese real și are un obiect si conținut distinct față de conflictele de interese reale ce vizează semnarea ansamblului de acte specificate supra, nu reprezintă o încălcare și nu poate să ducă la răspunderea reclamantei, or, natura conflictului de interese care implica raportul de muncă între reclamantă și soțul său, începând cu anul 2019 și până în prezent, are un caracter atât repetitiv, cât și continuu ce cuprinde un obiect mai larg, comparativ cu conflictele de interese cu caracter unitar.

Reclamanta a opinat că neluarea în considerație a circumstanțelor sus menționate, reprezintă un viciu, care a dus la soluționarea greșită a cauzei administrative, totodată pârâtul fiind obligat să aplice prevederile ale art. 14 alin. (8) lit. a), alin. (8^1), alin. (10) din Legea nr. 133/2016. La fel, din sensul dispozițiilor art. 12 alin.(3), (4), (6), (10) din Legea 133/2016, rezultă că pentru existența unui conflict de interese real consumat, în speță, trebuie să fie întrunite cumulativ și condiția că semnarea actului a influențat sau a putut influența exercitarea imparțială și obiectivă a funcției publice. La caz, inspectorul de integritate nu a constatat că delegarea atribuțiilor și semnarea contractului individual de muncă în privința persoanelor apropiate a influențat sau a putut să influențeze îndeplinirea imparțială și obiectivă a funcției de către reclamantă și a oferit vreo facilitate în raport cu alți angajați, astfel nu a constatat întrunirea cumulativă a tuturor condițiilor pentru existența unui conflict de interese real consumat astfel, nu s-a demonstrat admiterea încălcării de către reclamantă a regimului juridic al conflictelor de interese, ceea ce exclude tragerea sa la răspunderea juridică pentru faptele invocate.

Reclamanta a precizat că, scopul legii este de a menține integritatea politicii oficiale și deciziilor administrative și suportul public a încrederii în autoritățile statale, iar măsurile adoptate de inspectorul de integritate prin actul contestat nu erau și nu sunt necesare pentru atingerea scopului legii, deoarece motivele invocate pentru justificarea acestor măsuri nu sunt relevante și suficiente, precum și nu sunt proporționale cu scopurile legitime urmărite.

La 12 martie 2025 Autoritatea Națională de Integritate a depus referință asupra acțiunii înaintată de Hîrbu Lilia, prin care a solicitat respingerea cererii de chemare în judecată.

În motivarea poziției din referință autoritatea a menționat că controlul a fost efectuat în conformitate cu prevederile Legii nr. 132/2016, Legii nr. 133/2016 și Legii nr. 82/2017

Autoritatea pârâtă a explicat că reieșind din faptul că prin hotărârea CEC ***** din 29 decembrie 2023, s-a confirmat legalitatea alegerilor primarului ***** din 19 noiembrie 2023 și s-a validat mandatul de primar ales Hîrbu Lilia, prin demersul nr. ***** din 18 iunie 2024 autoritatea a solicitat informații și materiale necesare controlului de la ultima.

Pârâtul a explicat că la 29 iunie 2024 ANI a înregistrat răspunsul reclamantei cu nr. 9105, prin care a prezentat următoarele acte:

1) Copiile hotărârilor, deciziilor, extraselor din Registrul de stat al unităților de drept ce o vizează;

2) Copiile actelor cu privire la angajarea, numirea, eliberarea lui Hîrbu Veaceslav;

3) Copiile actelor cu privire la acordarea premiilor, evaluarea performanțelor;

4) Actele care confirmă acțiunile întreprinse;

5) Fotografiile tabelelor de pontaj.

Iar în vederea asigurării respectării dreptului la apărare, prin demersul nr. ***** din 23 iulie 2024 reclamantei i-a fost solicitată prezentarea punctului de vedere și acte confirmative pe marginea acțiunilor întreprinse în vederea declarării conflictului de interese real, respectării obligației de abținere și soluționării situației în cauză, care a fost prezentat la 7 august 2024 cu nr. 10127.

Din punctul de vedere al autorității reclamanta în exercițiul funcției a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin:

1. neinformare – obligație statuată la art. 12, alin. (4), lit. (a) și (b) din Legea nr. 133/2016. Potrivit înscrisurilor din Registrul declarațiilor privind conflictele de interese reale ținut de ANI în perioada 1 ianuarie 2024 – 11 iulie 2024 reclamanta nu a declarat la ANI conflictele de interese reale apărute în exercitarea mandatului de primar al ***** în legătură cu angajarea persoanelor apropiate și nu a respectat termenul de 3 zile de informare de la data constatării conflictului de interese.

2. nesoluționarea conflictului de interese real în conformitate cu art. 14, alin. (2) – (3) din Legea 133/2016.

3. încheierea prin intermediul persoanei terță a actului juridic, care vizează persoane ce îi sunt apropiate, și anume – prin dispoziția nr. ***** din 9 ianuarie 2024 cu privire la delegarea atribuțiilor, l-a desemnat pe Pivovari Vladimir în perioada anului 2024, responsabil de semnarea actelor ce țin de domeniul de activitate a dlui Hîrbu Veaceslav, conducător artistic al Căminului Cultural sat. Ciolacu Vechi. Astfel, reclamanta a avut un interes nematerial ce rezultă din relația sa cu persoana apropiată, și anume cu soțul său. Prin urmare, în temeiul contractului individual de muncă nr. ***** din 12 martie 2024, încheiat între Primăria ***** (angajator), în persoana lui Pivovari Vladimir și Hîrbu Veaceslav (salariat), au convenit asupra angajării salariatului la serviciu în calitate de conducător artistic al Căminului Cultural din sat. Ciolacu Vechi, r-nul Fălești, iar din acest moment a apărut conflictul de interese real.

Respectiv, conflictul de interese real a apărut în momentul în care primarul com. Ciolacu Nou, Hîrbu Lilia, în calitate de angajator, a încheiat actul juridic prin intermediul persoanei terțe Pivovari Vladimir în privința soțului său Hîrbu Veaceslav, mai exact, contractul individual de muncă nr. ***** din 12 martie 2024. Așadar, reclamanta era obligată să informeze imediat ANI, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se afla și să nu încheie actul juridic prin intermediul lui Pivovari Vladimir în privința soțului, până la soluționarea conflictului de interese. Totodată, până la soluționarea conflictului de interese real, reclamantei i-a fost interzisă întreprinderea oricărei acțiuni, în sensul desemnării dlui Pivovari Vladimir responsabil pentru semnarea contractului individual de muncă nr. ***** din 12 martie 2024, cu excepția abținerii.

În viziunea pârâtului, acțiunea reclamantei nu aduce argumente clare prin care acesta își exprimă dezacordul în privința actului administrativ contestat cât și nu invocă prevederile legale plauzibile care ar demonstra expres asupra legalității acțiunii înaintate. La caz, reclamanta nu a respectat obligațiile imperative stabilite prin lege cu referire la modul/timpul de declarare și soluționare a situațiilor de conflicte de interese reale în care se afla, respectiv abținerea de la luarea oricăror decizii și admiterea consumării conflictelor de interese propriu-zise prin emiterea/semnarea actelor administrative în privința persoanei apropiate, ceea ce compromite interesul public de cel personal, prin aceste acte punând-se la îndoială luarea unei decizii imparțiale.

Pârâtul a menționat că în privința argumentului reclamantei privind necunoașterea despre raportul de muncă stabilit între secretarul Consiliului Local și soțul său acesteia – fiecare subiect al declarării este singurul care poate să știe dacă se află în situația de conflict de interes, astfel există obligația personală de a fi atent la orice conflict de interese real sau potențial, de a lua măsuri pentru a evita un asemenea conflict, de a informa despre orice conflict de interese din momentul în care a luat cunoștința de a se conforma la orice decizie finală care îi pretinde să se retragă din situația în care se găsește sau să renunțe la avantajul care se află la originea conflictului. Astfel, demnitarul public trebuie să declare, dacă are sau nu un conflict de interese, imediat ce apare presupunerea rezonabilă că anumite sarcini pe care le exercită vor genera o situație de conflict de interese. Prin urmare, responsabilitatea de-a se conforma prevederilor legii este o obligație a reclamantei/subiectului declarării și cunoașterea sau necunoașterea legii nu exonerează de răspundere.

Pârâtul a invocat că, referitor la argumentul reclamantei, precum că ea a declarat de mai multe ori la ANI conflictul de interese potențial și real în raport cu soțul său care începând cu data de 14 martie 2014, acest argument a fost examinat în procedura de control de către inspectorul de integritate și s-a expus precizând că conflictul de interese real exprimat în încheierea contractului individual de muncă, prin intermediul unei terțe persoane în privința soțului subiectului controlului, are un obiect și conținut distinct față de conflictele de interese reale ce vizează semnarea ansamblului de acte specificate anterior și a făcut referire la răspunsul ANI nr. ***** din 15 iulie 2024. La acest aspect autoritatea a precizat că argumentul din acțiune și explicațiile subiectului controlului nu au tangență cu obiectul speței în cauză și nu pot fi apreciate ca fiind concludente și pertinente, întrucât nu a declarat (informat) în termenul legal și nu a soluționat conflictul de interese real la încheierea contractului nr. ***** din 12 mai 2024, prin intermediul persoanei terțe Pivovari Vladimir, în privința soțului său Hîrbu Veaceslav fiind admisă consumarea conflictului de interese, fapte contrare prevederilor impuse de art. 12 alin. (4) lit. a), b), alin. (5), art. 14 alin. (2)-(4) din Legea nr. 133/2016”.

Autoritatea pârâtă a indicat că, la etapa adoptării deciziei de sancționare, inspectorul de integritate a ținut cont de faptul că reclamanta se regăsește în lista subiecților declarării a căror acțiuni au constituit anterior obiect al controlului, ca rezultat, fiind emis actul de constatare nr. ***** din 11 februarie 2021, privind constatarea încălcării regimului juridic al conflictelor de interese (altele decât cele stabilite în cadrul prezentului act de constatare). Respectiv, urmare a încălcării regimului juridic al

conflictelor de interese de către reclamantă reputația autorității nu poate rămâne neafectată, însă, măsura în care a fost afectată buna funcționare a acesteia nu a putut fi determinată.

Autoritatea a accentuat asupra caracterului repetitiv al admiterii conflictelor de interese de către reclamantă, iar în acest context, inspectorul de integritate a considerat necesară solicitarea încetării mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului controlului și aplicarea pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică. În acest context autoritatea a făcut referire la pct.22, 23, 25 și 26 din decizia Curții Constituționale nr. 143 din 16 decembrie 2019 emisă în dosarul nr. 141 g /2019/.

Autoritatea pârâtă a considerat că reclamanta în exercițiul funcției a avut obligația să respecte principiile generale de evitare a conflictelor de interese prevăzute de art. 11 din Legea nr. 133/2016. Astfel autoritatea a relevat că actul de constatare nr. ***** din 6 septembrie 2024 a fost emis în conformitate cu legislația națională în vigoare și temei pentru anularea acestuia, nu există.

Argumentele părților în ședința de judecată.

Reprezentantul reclamantei Hîrbu Lilia, avocatul Paciurca Iulian în ședința instanței de judecată a susținut cererea de chemare în judecată conform obiectului și temeiului invocat, solicitând admiterea acesteia.

Reprezentantul pârâtului Autoritatea Națională de Integritate, Levco Daniela, în ședință a pledat pentru respingerea acțiunii.

Acțiunea este admisibilă.

În privinţa admisibilității acțiunii în contenciosul administrativ Completul de contencios administrativ al Curții de Apel Centru reține următoarele.

Potrivit art. 17 din Codul administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Potrivit art. 20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Potrivit art. 39 din Codul administrativ, (1) Controlul judecătoresc al activităţii administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit. (2) Orice persoană care revendică un drept vătămat de către o autoritate publică în sensul art.17 sau prin nesoluţionarea în termenul legal a unei cereri se poate adresa instanţei de judecată competente.

Potrivit art. 189 alin. (1) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

Din interpretarea logico-juridică a normelor precitate, rezultă că unul din elementele definitorii ale acţiunii în contencios administrativ, este revendicarea unui drept propriu, vătămat prin una din formele activității administrative, or, acțiunea în contencios administrativ trebuie să urmărească revendicarea unui drept subiectiv vătămat.

În conținutul acțiunii depuse, Hîrbu Lilia a invocat că, prin activitatea administrativă a Autorității Naționale de Integritate încetează mandatul său de primar al ***** și în privința ei este instituită decăderea din dreptul de a exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică pe o perioadă de 3 ani.

Potrivit art. 206 alin. (1) lit.a) din Codul administrativ, (1) O acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare)

La caz, reieșind din obiectul acțiunii se atestă că reclamanta Hîrbu Lilia pretinde anularea actului de constatare ***** din 6 septembrie 2024 emis de către Autoritatea Naţională de Integritate.

Potrivit art. 36 din Legea cu privire la Autoritatea Naţională de Integritate nr.132/2016, (1) Actele de constatare menționate la art. 34 alin. (1) și (2) pot fi contestate la Curtea de Apel Centru, în termen de 30 de zile de la emitere, de către persoana supusă controlului, de către autorul sesizării sau de către persoanele menționate la art. 33 alin. (4) și (5), afectate nemijlocit de acesta.

Potrivit art. 209 alin. (1) Cod administrativ, acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Curții de Apel Centru conchide că acțiunea înaintată de Hîrbu Lilia, întrunește condițiile de admisibilitate, or, actele cauzei atestă că Autoritatea Națională de Integritate a aprobat actul de constatare ***** la 6 septembrie 2024, iar acțiunea a fost depusă la instanța competentă la 5 octombrie 2024.

Raționamente asupra fondului:

Prin hotărârea Consiliului electoral al circumscripției electorale Ciolacu Nou nr. 17/8 din 29 noiembrie 2023 s-a validat mandatul primarului ales în comuna Ciolacu Nou, Hîrbu Lilia. (f.20 dosarul administrativ) La fel, extrasul din Registrul de Stat al Populației atestă că Hîrbu Veaceslav este soțul reclamantei. (f.15 dosarul administrativ)

Prin dispoziția primarului com. Ciolacu Nou, Hîrbu Lilia nr. ***** din 9 ianuarie 2024 s-a dispus desemnarea pe perioada anului 2024 responsabil de semnarea actelor ce țin de domeniul de activitate lui Hîrbu Veaceslav, conducător artistic al Căminului Cultural s. Ciolacu Vechi, secretarul Consiliului Local al com. Ciolacu Nou, Pivovari Vladimir. (f.23 dosarul administrativ)

Prin contractul individual de muncă nr. ***** din 12 martie 2024, încheiat între Primăria ***** (angajator), în persoana și lui Pivovari Vladimir și Hîrbu Veaceslav (salariat), ultimul a fost angajat la serviciu în calitate de conducător artistic al Căminului Cultural din sat. Ciolacu Vechi, r-nul Fălești. (f.33 dosarul administrativ)

La 14 iunie 2024 consilierul în cadrul Consiliului com. Ciolacu Nou, Bordeniuc Iuri a depus la ANI o sesizare prin care a solicitat inițierea controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese în privința Hîrbu Lililiei la adoptarea actelor administrative în privința soțului său Hîrbu Veaceslav. (f.3-4, dosarul administrativ) Sesizarea a fost repartizată inspectorului de integritate Iosip Cristian. (f.1 dosarul administrativ)

Prin demersul nr. ***** din 18 iunie 2024 inspectorul de integritate a solicitat informații și materiale necesare controlului de la Hîrbu Lilia. (f.16-17 dosarul administrativ)

La 26 iunie 2024 Hîrbu Lilia a expediat la ANI răspunsul prin care a prezentat următoarele acte:

- Copiile hotărârilor, deciziilor, extraselor din Registrul de stat al unităților de drept ce o vizează pe Hîrbu Lilia;
- Copiile actelor cu privire la angajarea, numirea, eliberarea lui Hîrbu Veaceslav;
- Copiile actelor cu privire la acordarea premiilor, evaluarea performanțelor;
- Actele care confirmă acțiunile întreprinse;
- Fotografiile tabelelor de pontaj. (f.18-71 dosarul administrativ)

Prin procesul-verbal nr. ***** din 11 iulie 2024 inspectorul de integritate, în urma efectuării verificării prealabile a sesizării vizate, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese în privința Hîrbu Liliei. (f.72-73 dosarul administrativ) Iar prin demersul nr. ***** din 11 iulie 2024 ANI i-a comunicat subiectului despre inițierea controlului. (f.76-77 dosarul administrativ)

La 7 august 2024 Hîrbu Lilia a prezentat ANI punctul de vedere asupra inițierii controlului. (f.87-88 dosarul administrativ)

Prin actul de constatare nr. ***** din 6 septembrie 2024 s-au decis următoarele:

„1. Se constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Hîrbu Lilia, primar al *****, în circumstanțele descrise în prezentul act;

2. Se sesizează autoritatea responsabilă de numirea în funcţie a dnei Hîrbu Lilia, în termen de 5 zile din momentul în care actul de constatare va rămâne definitiv, în vederea încetării mandatului de primar al *****;

3. Se decade dna Hîrbu Lilia din dreptul de a mai exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, inclusiv și mandatul de primar, cu excepția altor funcții elective, pe o perioadă de 3 (trei) ani de la data eliberării sau destituirii din funcție sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese;

4. Se înscrie dna Hîrbu Lilia în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, de la data eliberării sau destituirii din funcție sau din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese;

5. Se aduce la cunoștința dnei Hîrbu Lilia actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta în termen de 30 zile de la emiterea acestuia, la Curtea de Apel Chișinău, MD-2043, mun. Chișinău, str. Teilor nr. 4.”

Autoritatea publică a stabilit în concluziile sale că, conflictul de interese real a apărut în momentul în care primarul com. Ciolacu Nou, Hîrbu Lilia, în calitate de angajator, a încheiat contractul individual de muncă nr. ***** din 12 martie 2024, prin intermediul persoanei terțe Pivovarcic Vladimir în privința soțului său Hîrbu Veaceslav, deși era obligată să informeze ANI nu mai târziu de 3 zile, de la data constatării

conflictului de interese, iar până la soluționarea conflictului de interese real i-a fost interzisă întreprinderea oricărei acțiuni în acest sens, cu excepția abținerii. Cu referire la stabilirea sancțiunii, ANI a reținut că reclamanta se regăsește în lista subiecților declarării a căror acțiuni au constituit anterior obiect al controlului, fiind emis actul de constatare nr. ***** din 11 februarie 2021 și a constatat caracterul repetitiv al admiterii conflictelor de interese.

În dezacord cu actul administrativ menționat Hîrbu Lilia s-a adresat cu prezenta acțiune.

Legislația relevantă:

Potrivit art. 2 din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii şi intereselor personale, conflict de interese este situaţia în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează, sau ar putea influența exercitarea imparţială şi obiectivă a obligaţiilor şi responsabilităţilor ce îi revin potrivit legii.

interes personal – orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activităţile sale în calitate de persoană privată, din relaţiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice şi alţi agenţi economici, indiferent de tipul de proprietate, din relaţiile sau afiliaţiile sale cu organizaţii necomerciale, inclusiv cu partidele politice şi cu organizaţiile internaţionale.

Potrivit art. 12 alin. (3), (4), (5), (7) și (10) din Legea nr. 133/2016, (3) Conflictul de interese real apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sînt apropiate, persoanele fizice şi juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

(4) În cazul apariției unui conflict de interese real, subiectul declarării este obligat:

a) să informeze şeful ierarhic sau organul ierarhic superior imediat, dar nu mai tîrziu de 3 zile de la data constatării, despre conflictul de interese în care se află;

b) să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică pînă la soluționarea conflictului de interese.

(5) Informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face pînă la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese şi despre modul în care acesta influențează sau poate influenta îndeplinirea imparțială şi obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

(7) Președintele Republicii Moldova, Președintele și deputații Parlamentului, Prim-ministrul, membrii Guvernului, Procurorul General, președintele Consiliului Superior al Magistraturii, președintele Consiliului Superior al Procurorilor, deputații Adunării

Populare a unităţii teritoriale autonome Găgăuzia, președinții de raioane, consilierii locali, primarii şi alţi conducători ai organizațiilor publice sînt obligaţi să informeze Autoritatea Națională de Integritate imediat, dar nu mai tîrziu de 3 zile de la data constatării, despre orice situație de conflict de interese real în care se află, în modul stabilit la alin. (5).

(10) Conflictul de interese consumat reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7).

Potrivit art. 14 alin. (2), (3) din Legea nr. 133/2016, (2) Conflictul de interese real se soluționează de către subiectul declarării, conducătorul organizaţiei publice, Autoritatea Națională de Integritate sau Consiliul de Integritate, după caz.

(3) Pînă la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării îi este interzisă întreprinderea oricărei acțiuni pe cauza dată, cu excepția abţinerii.

Potrivit art. 23 alin. (4) din Legea nr. 133/2016, fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese constituie temei pentru tragere la răspundere contravențională, penală și/sau, după caz, pentru revocarea, destituirea sau încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.

În temeiul art. 34 alin. (4) din Legea nr. 132/2016, actul de constatare rămâne definitiv la expirarea termenului de contestare menționat la art. 36 alin. (1) sau, dacă este contestat, în momentul în care hotărârea judecătorească devine irevocabilă.

Conform art. 39 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Naţională de Integritate, (1) În cazul în care se constată nedeclararea sau nesoluționarea unui conflict de interese ori încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor, inspectorul de integritate:

a) încheie un proces-verbal cu privire la contravenție și aplică sancțiunea contravențională. Termenul de prescripție a răspunderii contravenționale nu se aplică;

b) după caz, emite un act de constatare în care solicită încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ale subiectului declarării și aplică pentru acesta interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

(2) Inspectorul de integritate decide dacă dispune măsurile menționate la alin. (1) lit. b) în funcție de gradul de vinovăție al subiectului declarării, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută.

În conformitate cu art. 29 din Codul administrativ, (1) Orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității.

(2) O măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă:

a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege;

b) este necesară pentru atingerea scopului;

c) este rezonabilă.

(3) Măsura întreprinsă de autoritățile publice este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporțională în raport cu scopul urmărit.

Motivarea instanței:

Completul specializat a stabilit că reclamanta Hîrbu Lilia întrunește calitatea de subiect al declarării în sensul art. 3 alin. (1) lit. a) din Legea 133/2016, întrucât la momentul semnării actului administrativ deținea funcţie de demnitate publică prevăzută în anexa la Legea *****9/2010.

Prin actul de constatare nr.***** din 11 februarie 2021 emis de ANI s-au decis următoarele:

„1. Se constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Lilia Hîrbu primar al com. Ciolacu Nou, manifestată prin nesoluționarea conflictului de interese real apărut la aprobarea actelor întocmite de soțul său cu privire la evidența timpului lucrat luna decembrie 2019 și remunerarea sa în cadrul Căminului de Cultură Ciolacu Vechi, finalizându-și acțiunea ilicită prin delegarea arbitrară a acestor prerogative către o persoană terță;

2. Se constată încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Lilia Hîrbu primar al com. Ciolacu Nou, manifestată prin nedeclararea și nesoluționarea conflictului de interese real apărut când a fost chemată să soluționeze cererea soțului de a fi transferat într-o alta funcție în cadrul Căminului de Cultură Ciolacu Vechi, finalizându-și acțiunea ilicită prin modificarea statelor de personal și dispunerea transferului soțului într-o altă funcție în cadrul Căminului de Cultură Ciolacu Vechi;

3. Se constată că, în exercitarea mandatului de Primar al com. Ciolacu Nou. dna Lilia Hîrbu a emis actele administrative specificate la pct. 17 și pct. 21-22 din prezentul act, cu încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese;

4. Din moment ce actul de constatare rămâne definitiv, se sesizează organul abilitat, în vederea încetării mandatului dnei Lilia Hîrbu, primar al *****;

5. Odată cu încetarea mandatului se decade dna Lilia Hîrbu, pe un termen de 3 ani de la încetarea mandatului, din dreptul de a mai exercita funcția de primar, precum și orice altă funcție de demnitate publică, cu înregistrarea mențiunii în SIA e-Integritate;

6. A informa subiectul controlului cu prezentul act de constatare și despre dreptul de a-l contesta în instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile, de la primirea acestuia la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, str. Kiev 3, mun. Chișinău.”

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 19 octombrie 2022, s-a admis acțiunea Hîrbu Liliei *și s-a anulat actul de constatare nr. ***** din 11 februarie 2021.*

Prin decizia Curții de Apel Centru din 25 februarie 2025 s-a respins apelul declarat de ANI și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani din 19 octombrie 2022.

Prin actul de constatare nr. 156 din 18 iunie 2025 emis de ANI, s-a constatat că

sancțiunile privind încetarea mandatului și interdicția aplicată Hîrbu Liliei prin pct. 5 din actul de constatare nr. ***** din 11 februarie 2021 nu sunt justificate conform art. 39 alin. (2) din Legea nr. 132/2016 în interpretarea modificărilor operate prin Legea nr. 34/2025 și s-a anulat pct. 5 din actul de constatare nr. ***** din 11 februarie 2021. Un aspect important stabilit de ANI a constat în faptul că până la emiterea actului de constatare în privința Hîrbu Liliei nu au fost identificate abateri similare privind încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese. De asemenea, nu a fost posibilă stabilirea unor persoane afectate, a unui eventual prejudiciului interesului public, precum și faptul că abaterea a fost admisă la nivel local, fără a se răsfrânge la nivel național/internațional asupra interesului public general.

În contextul celor expuse supra, Completul judiciar atestă că, deși inspectorul de integritate în actul de constatare ce constituie obiectul prezentei acțiuni, întemeiat a stabilit că pe parcursul exercitării mandatului de primar al com. Ciolacu Nou, a încheiat prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, care vizează o persoană apropiată, la acest capitol urmează de pus în evidență faptul că legea instituie în acest context condițiile cumulative privind faptul influențării exercitării imparțiale și obiective a mandatului de către subiectul declarării.

La fel, instanța reține și faptul că, anterior în activitatea sa de primar, Hîrbu Lilia a solicitat opinia ANI în privința emiterii actelor în privința soțului său, fiindu-i recomandat să delege responsabilitățile în ceea ce privește semnarea tabelelor de evidență a timpului de muncă și de calcul a salariului, îndreptări spre achitare a salariului, bilanțe de activitate, programe de activitate, cercetare statistică, fișe de post, rapoarte de activitate, procese-verbale, ce vizează soțul acesteia Hîrbu Veaceslav, către secretarul consiliului local. În aceste circumstanțe, instanța nu poate exclude faptul că anume aceste recomandări ale autorității publice au putut crea confuz reclamantei în privința naturii actelor juridice ce urmează a fi delegate spre semnare către secretar.

Mai mult, este definitoriu pentru constatarea existenței unui conflict de interese real consumat, ca inspectorul de integritate urma să clarifice dacă emiterea/semnarea actelor emise de reclamantă în privința persoanelor apropiate, a influențat sau a putut să influențeze îndeplinirea imparțială și obiectivă a funcției.

Inspectorul de integritate nu a constatat dacă la delegarea atribuției de aprobare și la semnarea actelor în care era vizat Hîrbu Veaceslav, reclamanta Hîrbu Lilia și-a îndeplinit imparțial și neobiectiv funcția și a oferit facilități în raport cu alți angajați. Inspectorul în concluziile sale a constatat doar faptul semnării actelor.

Din materialele cauzei rezultă cu certitudine că, Hîrbu Veaceslav activa în funcția de șef al Căminului Cultural s. Ciolacu Vechi din anul 2014, la data validării mandatului primarului Hîrbu Lilia în 2019, soțul acesteia activa în funcția sa deja de 5 ani și conducea un ansamblu etnofolcloric pentru adulți și două ansambluri pentru copii. (f.28-32 dosarul administrativ) iar Primăria com. Ciolacu Nou are în componența sa cinci sate și în jur de 2.900 locuitori. Pe parcurs, Hîrbu Veaceslav a fost angajat în funcția de conducător artistic al Căminului Cultural s. Ciolacu Vechi.

Instanța consideră că nu există premise din care să se deducă concluzia că, la semnarea contractului individual de muncă prin intermediul persoanei terțe, Hîrbu Lilia

și-a îndeplinit parțial și neobiectiv funcția. Or, aceasta s-a ghidat și de soluțiile anterioare recomandate de ANI, prin care a fost obligată să înlăture subordonarea directă în exercitarea funcțiilor cu soțul său Veaceslav Hîrbu.

Mai mult, în situații similare, inspectorii ANI au menționat că pentru a constata existența unui conflict consumat de interese, în cadrul controlului inspectorul de integritate trebuie să constate dacă la momentul semnării actelor a existat sau nu un conflict real, inclusiv dacă la semnarea actelor funcționarul și-a îndeplinit parțial și neobiectiv funcția. *****

Drept consecință, inspectorul de integritate nu a constatat întrunirea cumulativă a condițiilor pentru existența unui conflict de interese real consumat, astfel nefiind constatată încălcarea de către Hîrbu Lilia a regimului juridic al conflictelor de interese, or reieșind din circumstanțele particulare ale cauzei soluție contrară fiind absolut disproporțională.

Cu referire la sancțiunea aplicată față de Hîrbu Lilia autoritatea a reținut caracterul repetitiv al încălcărilor admise de către reclamantă.

La acest capitol, instanța de judecată urmează să evidențieze asupra faptului că actul de constatare nr.***** din 11 februarie 2021 emis în privința reclamantei nu era definitiv și nu producea efecte față de ultima. În sensul prevederilor legale stipulate în Legea nr. 132/2016 rezultă că, actul de constatare rămâne definitiv, fie prin efectul necontestării, fie prin efectul recunoașterii de către instanța de judecată a legalității actului de constatare prin hotărâre definitivă.

La caz, s-a stabilit cert că actul de constatare emis în privința Hîrbu Liliei a fost definitivat și a devenit obligatoriu abia după emiterea deciziei Curții de Apel Centru din 25 februarie 2025, fiind anulat, iar până la acea etapă efectele actului de constatare au fost suspendate prin efectul legii, odată cu depunerea acțiunii în instanța de contencios administrativ.

Mai mult ca atât, prin prisma art. 39 alin. (2) din Legea nr. 132/2016, sancțiunea se aplică față de subiectul declarării în funcție de gradul de vinovăție, de natura abaterii, de numărul și durata abaterilor, de comiterea unor abateri similare anterior, de prejudiciul adus interesului public și de funcția publică deținută.

Astfel, prin actul de constatare nr. 156 din 18 iunie 2025 ANI a stabilit că nu a fost posibilă stabilirea unor persoane afectate, a unui eventual prejudiciului interesului public, precum și faptul că abaterea a fost admisă la nivel local, fără a se răsfrânge la nivel național/internațional asupra interesului public general, aceleași concluzii fiind valabile și în prezenta cauză. La acest capitol nu au fost prezentate probe care să demonstreze că prin semnarea contractului contractul individual de muncă nr. ***** din 12 martie 2024 a fost prejudiciat interesul public.

Din această perspectivă, în eventualitatea în care concluziile din actul de constatare nr.***** din 11 februarie 2021 nu mai sunt valabile, acesta fiind anulat printr-un act definitiv, și nemijlocit autoritatea publică a recunoscut printr-un act administrativ ulterior că sancțiunea aplicată este una disproporțională, reieșind din circumstanțele cauzei, instanța de judecată menționează că în prezenta cauză sancțiunea aplicată prin actul de constatare nr. ***** din 6 septembrie 2024 care s-a fundamentat inclusiv pe

sancționarea anterioară al subiectului nu este în concordanță cu dispozițiile art. 29 din Codul administrativ. Mai mult ca atât, autoritatea publică nu a demonstrat că la delegarea atribuțiilor privind semnarea actelor în privința soțului său Hîrbu Lilia și-a îndeplinit parțial și neobiectiv funcția.

Reieșind din cele expuse, potrivit informațiilor din PIGD, Colegiul specializat consideră că în situația cînd, actul de constatare *****din 11.02.2021, prin care s-a constatat încălcarea regimului juridic al conflictului de interese a fost anulat prin decizia Curții de Apel Centru din 25 februarie 2025, decade caracterul repetitiv al încălcării invocate în prezentul act care se contestă, precum și avînd în vedere faptul că ANI la 18.06.2025 a anulat pct.5 din actul de constatare nr.***** din 11.02.2021, se ajunge la concluzia că actul de constatare nr. ***** din 6 septembrie 2024 urmează a fi anulat.

În conformitate cu prevederile art. 224 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, instanța de judecată,

H O T Ă R Ă Ş T E :

Se admite acțiunea în contencios administrativ înaintată de către Hîrbu Lilia împotriva Autorității Naționale de Integritate cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil ca întemeiată.

Se anulează actul de constatare al Autorității Naționale de Integritate nr. ***** din 6 septembrie 2024.

Hotărârea este cu drept recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni.

Președintele ședinței, Sîrbu Victoria

Judecătorii Bagrin Lucia
Cașcaval Andrei

Copia corespunde originalului / judecător/